

Προσφώνηση Προέδρου ΕΜΣ

Στην Εκδήλωση με ομιλητή τον κ. Κρ. Χρυσοχοΐδη και θέμα:

*«Η διαχρονική μαρτυρία των αρχείων του Αγίου Όρους
για την εξακτίωση της ελληνικότητας της Μακεδονίας»*

Αίθουσα Εκδηλώσεων ΕΜΣ, 4/2/2019

Η αίγλη και το κύρος των αθωνικών μοναστηριών του Αγίου Όρους, με τον υπερχλιετή αδιάσπαστο μοναστικό ιστορικό βίο, εκτείνεται πέραν από τα όρια της ασκητικής εμπειρίας, καθιστώντας τις μονές φορείς επιρροής στον πνευματικό ορθόδοξο κόσμο.

Είναι ευτυχής συγκυρία, θεία Πρόνοια θά 'λεγα, ότι στα ιερά αθωνικά Ιδρύματα, με την φροντίδα των μοναχών, συσσωρεύτηκε και διασώθηκε ένας τεράστιος αριθμός εγγράφων και, μέσω αυτών, ένας πλούτος ιστορικών πληροφοριών. Ο πλούτος αυτός δεν σχετίζεται μόνο με την ιστορία των καθαρτών Μονών, αλλά και με τους θεσμούς, την κοινωνία και την οικονομία της ορθόδοξης Ανατολής, τόσο κατά τους βυζαντινούς χρόνους, όσο και κατά την μακρά περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας.

Τα τεκμήρια που βρίσκονται στα αθωνικά αρχεία αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη ιστορική αξία, καθώς, συχνά, αποτελούν τη μοναδική πηγή πληροφοριών για χριστιανικούς πληθυσμούς στον χώρο της Βαλκανικής όσο και της Μικράς Ασίας, οι οποίοι, στο πέρασμα του χρόνου, απευθύνθηκαν μέσω αλληλογραφίας προς τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους. Οι αλληπάλληλες ιστορικές περιπέτειες και οι ξεριζωμοί, όμως, στάθηκαν οι βασικές αιτίες καταστροφής των τοπικών αρχείων στις εν λόγω περιοχές.

Μετά από τη σύντομη αναφορά στο περιεχόμενο και την σπουδαιότητα των Αθωνικών αρχείων, θά' θελα να αναφερθώ στον σημερινό μας καλεσμένο. Πρόκειται για τον Ομότιμο Διευθυντή Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών κύριο Κρίτωνα Χρυσοχοΐδη, ο οποίος, καθώς τα εξειδικευμένα επιστημονικά του ενδιαφέροντα και η βαθιά του επιστημοσύνη τον καθιστούν έναν από τους πλέον ειδικούς γνώστες των Αρχείων του Αγίου Όρους, αποδέχθηκε, με μεγάλη χαρά, την πρόσκληση της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών να ομιλήσει, στα πλαίσια των επετειακών εκδηλώσεων για τον εορτασμό των 80 χρόνων της, για τα Αρχεία και την παρουσία του Αγίου Όρους ως διαχρονική μαρτυρία για την ελληνικότητα της Μακεδονίας.

Ακόμη ειδικότερα, ο εκλεκτός μας ομιλητής θα αναφερθεί στις ιστορικές μαρτυρίες που αναδεικνύουν θεσμούς και δυναμικές σχέσεις μεταξύ Αγίου Όρους και Μακεδονίας, οι οποίες σκιαγραφούν ανάγλυφα την εξακτίωση της ελληνικότητας στην ευρύτερη περιοχή.

Είναι γνωστό, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητά μέλη της ΕΜΣ, ότι το τμήμα των αρχείων των αγιορειτικών Μονών, που χρονολογούνται κυρίως κατά τον 19^ο και ως στις αρχές του 20ού αιώνα, είναι σχεδόν ανεξερεύνητο από την επιστημονική έρευνα. Το γεγονός αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στον εξαιρετικά μεγάλο όγκο του αρχειακού υλικού, το οποίο χρήζει συστηματικής ταξινομήσεως, για να γίνει προσιτό από την έρευνα. Κατά την διερεύνη των αρχείων του Αγίου Όρους, προκειμένου να τεκμηριώσω την προσφορά των Αγιορειτών στους Εθνικούς Αγώνες, το διαπίστωσα και προσωπικά.

Είναι όμως εξαιρετικά ελπιδοφόρο ότι, κατά τα τελευταία έτη έως και σήμερα, με πρωτοβουλία των Ιερών Μονών, μέσω ερευνητικών προγραμμάτων ή μέσω ενεργειών και ιδίων δαπανών, έχουν αναληφθεί συστηματικές προσπάθειες, όχι μόνον για την ταξινόμηση, αλλά και για την ανάδειξη και προσφορά στην έρευνα μεγάλων αρχειακών ενοτήτων.

Ωστόσο, Κυρίες και Κύριοι, ήρθε η ώρα να καλέσω στο βήμα τον κεντρικό μας ομιλητή, τον κ. Κρίτωνα Χρυσοχοΐδη.

Αγαπητέ κ. Χρυσοχοΐδη,

Στην πρώτη επιστολή που ανταλλάξαμε για την αποδοχή της προσκλήσεως μας για την εκδήλωση, μου απαντήσατε επί λέξει:

«Θέλω να σας εκφράσω τις εν καρδίας ευχαριστίες μου για την τιμή με την οποία με επιδαμιλεύετε, ανακηρύσσοντάς με Αντεπιστέλλον Μέλος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, η οποία στη συνείδηση όλων μας έχει καθιερωθεί και λειτουργεί ως η Ακαδημία του Μακεδονικού Ελληνισμού». Κλείσατε δε την επιστολή σας λέγοντας: «σας διαβεβαιώνω ότι επιθυμώ διακαώς η σχέση μας με την Εταιρεία να είναι οργανική, ουσιαστική, προσφέροντας, όταν μου ζητηθεί, το όποιο επιστημονικό μου απόθεμα».

Και εμείς κ. Χρυσοχοΐδη απόψε σας διαβεβαιώνουμε: Ότι επιθυμούμε να σας εντάξουμε στην Οικογένεια της ΕΜΣ ανακηρύσσοντάς σας, με ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ., Αντεπιστέλλον Μέλος της, αφού προηγουμένως ο Γενικός Γραμματέας της ΕΜΣ, Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Χρήστου, αναγνώσει το βιογραφικό σας και την απόφαση του Δ.Σ.